

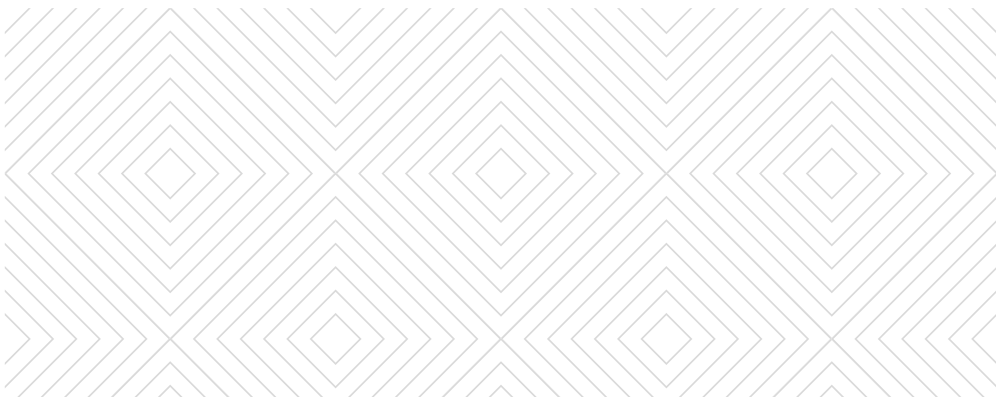

Paradigma

Haftalık Süreli Yayın, Yıl 1 Sayı 45

Haftaya Bakış

- Haradinaj Ekonomik Forumunda
- Kosova'nın Interpol Üyelğine Geçemedi
- Sırbistan'a %100 gümrük
- Mitroviça'da Polis Baskını

Haftaya Bakış Bülteni, Paradigma'nın haftalık haber bültenidir.

Yıl 1 Sayı 45

Tarih: 26.11.2018, Pazartesi.

Yayın Yönetmeni: Esin Muzbeg

Koordinatör: Esra Baykuş

Yazar – Muhabir: Sezer Hoti, Furkan Fuşa

Mizanpaj: Erdin Bujari

Bu haber bülteni Paradigma Araştırma Merkezi tarafından hazırlanmaktadır.

Kaynak gösterilerek çoğaltılabilir, dağıtılabilir ve alıntı yapılabilir.

www.paradigmamarc.org

Merhabalar,

Kritik ve gergin bir haftayı geride bıraktık. Bölgesel işbirliğine odaklanan Viyana Ekonomik Forumunda, Batı Balkanlar olmaksızın Avrupa Birliği'nin eksik kalacağı mesajlarının verilmesine, hatta bu sebeple Batı Balkan ülkelerinin entegrasyonlarının desteklendiğinin söylenmesine rağmen eleştiriler de eksik olmadı. Kosova Başbakanı Haradinaj, tüm kriterleri yerine getirmesine rağmen Kosova'ya vize serbestliği konusunda henüz bir yeşil ışık verilmediğini dile getirdi. Sırbistan Başbakanı Brnabić ise Sırbistan'ın ileriye yöneldiğini ancak maalesef bazılarının bölgeyi geriye çekmek istediğini öne sürdü.

Öte yandan Kosova bu sefer kesin üye olacak gözüyle baktığı INTERPOL'e üyelik oylamasından hayal kırıklığı ile döndü. Sırbistan'ın yoğun bir biçimde karşı lobi yaptığı oylamanın ardından, Kosova hükümeti gerek CEFTA gerekse diğer kurumlar nezdinde Sırp etkilerini azaltmak amacıyla bu ülkeden ithal edilen ürünlere %100 ek vergi koydu. Diyalogla süreci sonucu bir ilerleme kaydeden

Kosova - Sırbistan ilişkileri tekrar çözümsüz bir hale geldi.

Milli duyguların yüksek olacağı bu aydan sonra müzakerelerin nasıl bir hal alacağına ve Avrupa Birliği'nin ne denli üzerinde durabileceğine bakmak lazım...

İyi haftalar....

Avusturya'nın başkenti Viyana'da "Avrupa Bütünleşmesinin bir parçası olarak Bölgesel İşbirliği, Balkanlar'da dijitalleşme" konusu üzerine 15. Ekonomik Forum düzenlendi. Başbakan Haradinaj, kriterlerin yerine getirilmesine rağmen, vize serbestisinin verilmemesinden dolayı yakınmalarda bulundu.

Kurz'un ev sahipliği yaptığı 19 Kasım'da düzenlenen Ekonomik Forumu, Arnavutluk Başbakanı Edi Rama, Makedonya Başbakan Yardımcısı ve Ekonomi Bakanı Koco Angjusev, Karadağ Başbakanı Duško Marković, Kosova Başbakanı Ramuş Haradinaj, Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Başkanı Denis Zvizdiç, Sırbistan Başbakanı Ana Brnabić'in yanı sıra AB Komisyonu Komşuluk Politikası ve Genişleme Müzakerelerinden Sorumlu Üyesi Johannes Hahn ve AB Komisyonu Dijital Ekonomi ve Toplumdan Sorumlu Üyesi Mariya Gabriel katıldı.

Avusturya Başbakanı Sebastian Kurz Viyana'da Avusturya'nın Batı Balkan ülkelerini AB'ye giden yolda güçlü bir şekilde desteklediğini ve Avrupa'nın istikrarının o bölgenin istikrarına önemli ölçüde bağlı olduğunu değerlendirdiğini söyledi. Görüşmenin ardından düzenlenen ortak basın toplantısında konuşan Kurz, ülkesinin Batı Balkan ülkeleri ile olan tarihi, ekonomik ve kültürel güçlü iş birliği ve ortaklığına dikkati çekti.

Kurz, "Batı Balkan ülkeleri, AB'nin bir parçası olduğu zaman Birliğin tamamlanacağını düşünüyoruz" diye konuştu. Bu nedenle söz konusu ülkeleri AB yolunda desteklediklerini belirten Kurz, ülkesinin AB Konseyi Dönem Başkanlığında bu konuya özel önem verdiklerini söyledi. Sebastian Kurz, AB içinde serbest dolaşım, bölgenin AB'nin bir parçası olması, bölgesel iş birliği ve ikili çatışmaların çözüme kavuşturulması gibi temel konuların ele alındığını anlattı. "Avrupa'nın istikrarının çok önemli bir şekilde sizin bölgenizdeki istikrar ve güvenliğe bağlı olduğunu biliyoruz" diyen Kurz, AB ve Batı Balkanlar arasındaki iş birliğinin çok önemli olduğunun altını çizdi. AB perspektifinin bu ülkeler için önemini yineleyen Hahn, 6 Batı Balkan ülkesinin AB perspektifi ile hareket etmesini sürdürmesinin hem bölge hem de birlik için çok önemli olduğunun altını çizdi.

Edi Rama da bölgedeki iş birliği başta olmak üzere, AB üyeliği yolunda atılacak adımlar üzerinde görüş alışverişini yaptıklarını kaydederek, yapılması gereken önemli reformların olduğunu, süreç zorlu olsa da üstesinden gelinebileceğine olan inancını dile getirdi.

Rama, ayrıca Kosova'ya yönelik vize serbestisinin önemli olduğunu belirterek, Avrupa Parlamentosu seçimlerinin ardından bu ülkenin vize serbestisi elde edeceğini umut ettiğini sözlerine ekledi.

Konuşmasında Başbakan Haradinaj, iyi komşuluğu teşvik ederken, ülkeler arasında eşit denge sağlanması gerektiğini söyledi. Bölgesel dayanabilirlik, rekabet gücü, beceri ve hareketlilik konularını tartışırken, Kosova'nın, vize uygulamasının serbest dolaşım hakkını reddeden, Avrupa'daki kapalı kalmaya devam eden tek ülke olduğunu unutmaya ve gözden kaçırmaya çalışıyoruz. Evet, AB tarafından kapandığını" ifade etti. Haradinaj, Kosova'nın AB'nin ihtiyaç duyduğu 95 teknik ve siyasi kriteri karşıladığını belirtti. Haradinaj, "Taraflara eşit muamele yapılmaksızın hiçbir uluslararası anlaşma yapılamaz" dedi. Batı Balkan ülkelerinin işbirliği yapması ve bölgesel işbirliği ve iyi komşuluk ilişkilerinin prensipleri ve ruhu üzerine yapıcı bir bağlılığa sahip olması gerektiğini de sözlerine ekledi. Sırbistan Başbakanı Brnabić "Sırbistan geleceğe yöneliyor, ancak maalesef bazıları bölgeyi geriye döndürüyor" dedi. Sırbistan Başbakanı, Viyana'da Kosova'nın Sırp ürünlerine ek %10 vergi eklemesine Kosova'nın Sırp olan her şeyi ayırt ettiğini belirtti. Bu özellikle son iki hafta içinde açıkça görülüyor ve Priştine'nin CEFTA anlaşmasını Sırbistan'dan mallar için vergi artışlarıyla ihlal ettiğini söyledi.ettiğini söyledi. Öte yandan Kosova bu gelişmelerin ardından, Sırbistan'ın diğer konulardakilerin yanı sıra başta CEFTA çerçevesinde olan engellemeleri dikkate alarak gümrük vergisini %100 olarak yükseltti.

Kosova'nın Interpol Üyeliğine Geçemedi

Kosova INTERPOL oylamasından hayal kırıklığı ile döndü. Üyeliğine kesin gözüyle bakılan Kosova, beklenenin çok altında oy alabildi ve üyelik için gerekli olan çoğunluğu elde edemedi.

Uluslararası Polis Teşkilatı'nın (INTERPOL) 87. Interpol Genel Kurulu Toplantısı, 18-21 Kasım tarihlerinde Dubai'de gerçekleştirildi. Toplantının ana gündem maddesi, INTERPOL başkanlık seçimi, Kosova, Vanuatu ve Kiribati'nin INTERPOL'e üyelik başvurularının oylanması oldu.

Toplantıya katılan Kosova Dışişleri Bakanı Behgjet Pacolli, 19 Kasım'da INTERPOL hakkında "Kosova'nın çok iyi bir konumda olduğunu ve olumsuz sürprizlerin olmayacağını" belirtmişti.

Kosova 2010, 2015 ve 2017 yıllarında olmak üzere üç kez INTERPOL'e üyelik başvurusunda bulundu. Kosova INTERPOL üyeliğine için ilk başvurusu 2010 yılında dönemin Kosova Hükümeti tarafından yapıldı. Başvuru INTERPOL Genel Sekreterine sunulmuş, ancak daha fazla değerlendirme için diğer INTERPOL organlarına aktarılmamıştı.

İkinci talep Nisan 2015'te yapıldı. Kosova Başbakanı Isa Mustafa tarafından imzalanan ikinci başvuru, dolaylı kanallar aracılığıyla INTERPOL'e sunuldu ve UNMIK misyonuyla INTERPOL'e gönderildi. Ancak INTERPOL organları uygulamayı dikkate almadı.

Son başvuru da 20 Kasım'da INTERPOL Genel Kurulunda yapılan oylamada Üyelik için gerekli 3'te 2'lik çoğunluğun desteğini alamayan Kosova, INTERPOL üyeliğine kabul edilmedi.

İlk tur oylamada, 154 ülkenin 76'sı Kosova'nın üyeliğini desteklerken, 56 ülke karşı oy kullandı, 22 ülke ise çekimser kaldı. 3'te 2'lik çoğunluğun arandığı ikinci turda da Kosova'nın üyeliği için 68 ülke "evet", 51 ülke "hayır" oyu kullandı, 16 ülke de çekimser kaldı.

Oylamanın ardından açıklama yapan Behgjet Pacolli, "Bugün, ne Kosova ne de Sırbistan kazandı. Bugünün kazananı kötülüktür. Üzgünüm ki bugün yaptığımız işlere rağmen, biz ödüllendirilmedik. Bizi cesaretlendirmediler, Kosova'daki siyasi yelpazeden bir birlik arıyorum. Daha da güçlenmeli ve ilerlemeliyiz. Üyelik için her şeyi yaptığımızı

söyleyebilirim, ama sonunda Kosova'nın üyeliğini güvence altına almak için 12 oy alamadık. Tartışmalar büyük, Sırbistan mevcut tüm yollarla acımasız bir mücadele yaptı. Kosova vatandaşları için bakış açıları yaratmalı ve diyaloga önem vermeliyiz" dedi.

Oylamayı takip etmek için Dubai'de bulunan Kosova Cumhurbaşkanı Hashim Thaçi konu hakkında, "Bu, bölgedeki iki ülkede bulunduğumuz, entegrasyon süreçlerinde karşılaştığımız ve engellendiği gerçek durumu kanıtlıyor. Biz, yansıtıcı bir durumda, Sırbistan'ın baskısı olduğu yerdeyiz, destekleyici ülkelere teşekkür ediyorum. Bugünün yolculuğu, politik yelpazeye en çok ihtiyaç duyduğunu gösteriyor, bugün kazanan yok. Biz hem Kosova hem de Sırbistan kaybedenleriz, kazanan sadece organize suç ve terörizmi destekleyen unsurları olan insanlardır" dedi.

Kosova LDK Parlamento Grup Şefi Avdullah Hoti, "Interpol ve tüm uluslararası örgütlerin bir parçası olana kadar durmayacağız. Bu sadece Kosova için bir hayal kırıklığı değil, aynı zamanda Balkanlar'da güvenlik için bir başarısızlık. Sırbistan'ın bölgedeki Avrupa-Atlantik jeopolitiğine yön veren değerlerin altını çizdiği de olsa, saldırgan diplomasisi de aynı derecede sert. Herkese, Kosova devletini inşa etmede tutarlı olduğumuzu, güvenlik ve refahı hiçbir ayırım gözetmesizin herkese ikna etmeyi hedeflediğimizde, benzersiz olmaya devam etmeliyiz" dedi.

Kosova'nın INTERPOL üyeliğinin olmaması için çalışma yapan Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić, ise Sırp diplomasisinin bugün bir başarı elde ettiğini belirtti, ancak bu Priştine'yi aşağılayıcı yapmamalıdır. Vučić, Sırbistan'a yardım eden tüm ülkelere teşekkür etti ve iyi ilişkilerin geliştirilmesi için çalışmaların devam ettiğini de sözlerine ekledi. Vučić, "Uluslararası konumumuzu geliştirdik, ancak bu örneği Priştine'yi küçük düşürmek ve durdurmak için kullanamayız" dedi.

Çinli eski INTERPOL Başkanı Hongwei Meng, ülkesinde gözaltına alındıktan sonra istifa etmişti. Başkanlık koltuğu için Güney Kore, Rusya ve Güney Afrika aday göstermişti. Genel Kurulunun diğer gündem maddesi olan başkanlık seçimi konusunda ise INTERPOL'ün yeni başkan, Güney Koreli Kim Jong Yang oldu.

Sırbistan'a %100 gümrük

Kosova INTERPOL oylamasından hayal kırıklığı ile döndü. Üyelikine kesin gözüyle bakılan Kosova, beklenenin çok altında oy alabildi ve üyelik için gerekli olan çoğunluğu elde edemedi.

Kosova Hükümeti 6 Kasım'da yapılan Bakanlar Kurulu Toplantısında Ticaret ve Sanayi Bakanı Endrit Shala'nın önerisi üzerine Sırbistan ve Bosna Hersek'ten ithal edilen ürünlere %10 ek gümrük vergisi uygulamasını kabul etmişti.

Ardından 20 Kasım'da Kosova INTERPOL üyelikine yeteri oy alamadığı için kabul edilmedi. Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić, Sırp diplomasisinin bugün bir başarı elde ettiğini belirterek Sırbistan'ın Kosova'nın üye olmaması konusunda çalıştıklarını ifade etti.

Kosova Hükümeti ise Sırbistan'ın engelleyici tutumları karşısında bir önlem almak amacıyla 21 Kasım'da yapılan Bakanlar Kurulu toplantısında Sırp ürünlerine getirilen %10 ek verginin %100 ek vergi olması kararını aldı.

Ticaret ve Sanayi Bakanı Endrit Shala, "Kosovalı şirketlerin Sırbistan'daki halka açık ihalelerde yasal olarak rekabet edememekte bu büyük bir asimetri söz konusudur. Öte yandan, Sırp şirketlerin Kosova'da kazandıkları 100'den fazla kamu ihalesi var. Başka birçok sorun var. Kosova, ulaştırma sektörünü geliştiremez ve yüzlerce işi kaybedebilir çünkü Kosova kamyonları Sırbistan'ı AB pazarına geçiş ülkesi olarak kullanamıyor" dedi.

Kosova Başbakanı Ramush Haradinaj, "Sırbistan, Kosova'yı bağımsız ve egemen bir ülke olarak tanıyana kadar, bu önlemleri kaldırmayacağız. Karşılığında bir ödül verilecek, ancak bu önlemleri kaldırmak iyi olmaz" dedi.

Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić ek vergiler hakkında, Sırp toplumunun güvenliğini tehlikeye atmamak için Sırbistan'ın sakin ve sorumlu bir şekilde tepki göstereceğini söyledi. Sırbistan Cumhurbaşkanı Sırp Listesini protestoların örgütlenmesinden vazgeçm-

elerini, önümüzdeki günlerde batının Priştine üzerinde baskı kurabileceğini ifade etti. Vučić, sadece barışa katkı sağlamak için, Sırbistan'ın Kosova'ya aynı şekilde karşılık vermeyeceğini, çünkü hem Avrupa hem de dünya için güvenilir bir ortak olduğunu kanıtlamak istediğini ve davranışlar arasındaki farkı göstermek istediğini açıkladı. Vučić, "Tırlarını durdurmayacağız, yolcu araçlarını durdurmayacağız, en azından önümüzdeki dönemde Kosova'ya mal akışını durdurmayacağız. Bir yandan sorumlu ve ciddi davranışlar ile ötekinin sorumsuz davranışları arasındaki farkı göstermek istiyoruz" diye konuştu.

AB Komisyonu Komşuluk Politikası ve Genişleme Müzakerelerinden Sorumlu Üyesi Johannes Hahn sosyal medyadan "Kosovalı tüketicilere ve işletmelere zarar veren bu eylem hemen geri alınmalıdır. Kosova CEFTA (Orta Avrupa Serbest Ticaret Anlaşması) sorumlulukları var. Priştine'de yakında yapılacak olan CEFTA çalışmalarına katılacağım ve bu konuya kadar çözülmesini bekliyorum" dedi.

Avrupa Birliği (AB) Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini, CEFTA anlaşmasının ihlali anlamına gelen bu kararın AB ile Kosova arasındaki İstikrar ve Ortaklık Anlaşması ruhuna aykırı olduğunu söyledi. Mogherini Kosova Hükümetinin bu kararları derhal geri çekmesi gerektiğini vurguladı.

Mitroviça'da Polis Baskını

Kosova polisi, sırp siyasetçi Oliver İvanoviç suikastıyla ilgili olduğundan şüphe ettiği üç kişiyi tutuklamak üzere Mitroviça'nın kuzeyine operasyon düzenledi. Dört kişinin tutuklandığı operasyonun ardından bölgedeki Sırplar alarma geçti. Her iki taraftan gelen itidal çağrılarında sonra istikrarsızlığa neden olacak herhangi bir olay meydana gelmedi.

Kosovalı Sırp liderlerden Oliver İvanoviç, 16 Ocak 2018 tarihinde Mitroviça'nın kuzey bölgesinde uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetmişti. Bir dönem Kosova'da aktif siyaset yürüten, son zamanlarda ise Belgrat yönetimi ile ters düşen Oliver İvanoviç, "Özgürlük, Demokrasi ve Adalet" vatandaşlık inisiyatifi olan siyasi oluşumun liderliğini yürütüyordu.

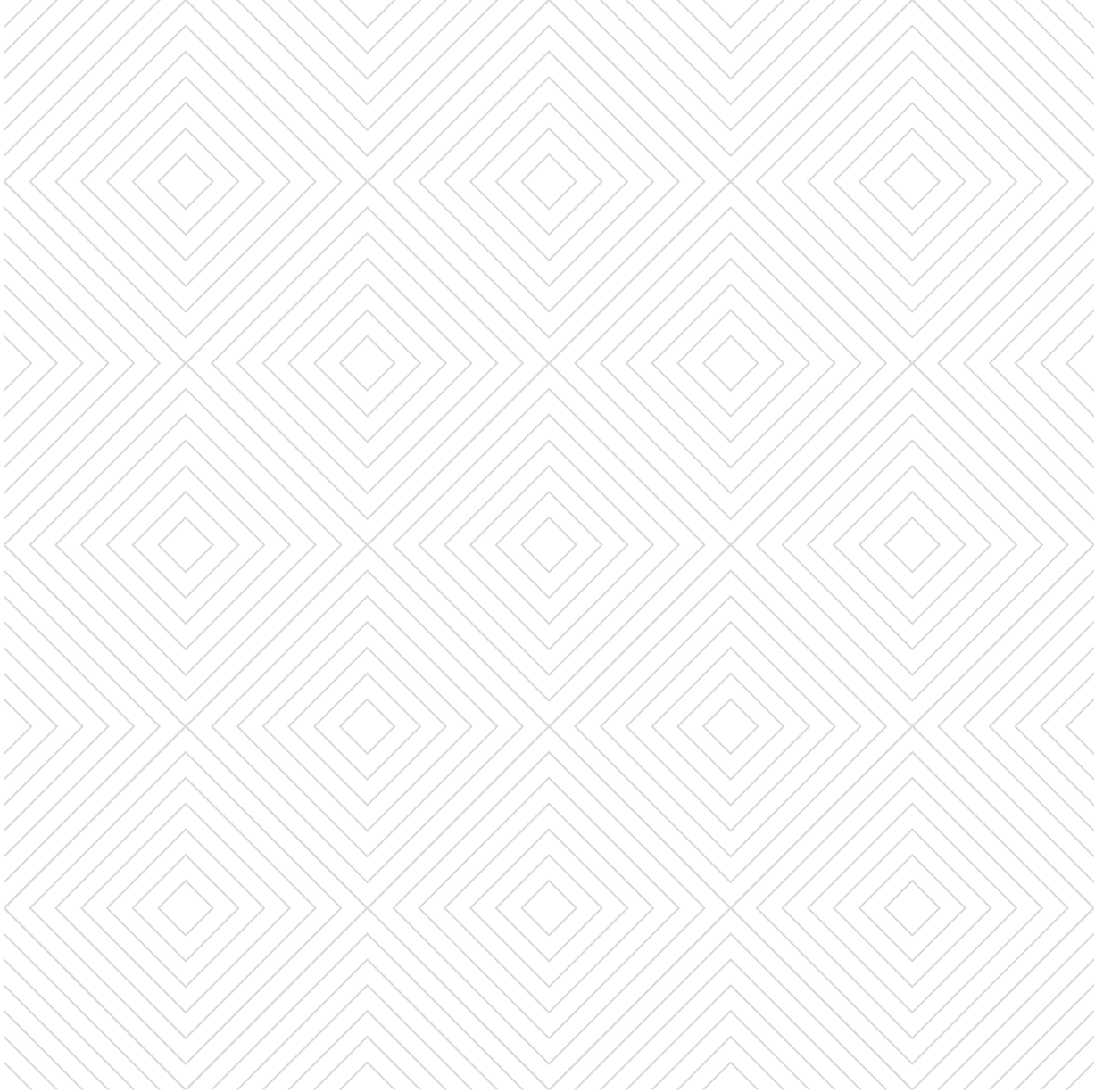
Kosova Özel Kuvvet polisleri (ROSU), Priştine Özel savcısı tarafından çıkarılan karar doğrultusunda 23 Kasım'da kuzey Mitroviça'da Sırp siyasetçi Oliver İvanoviç'in öldürülmesi olayına karıştıkları şüphesiyle üç kişiyi ve polislerin görevini engellemek isteyen bir kişiyi tutukladı.

Kosova Başbakanı Ramush Haradinaj tutuklamalar ile ilgili, tutuklamalar polis ve savcılığın düzenine uygun olarak yasayla tamamen uyumluydu ve herhangi bir siyasi gelişme ile hiçbir şekilde ilgili değildi. Bütün vatandaşlara Kosova devletinin ve onun kanun uygulayıcı organlarının hiçbir şekilde etnik ve politik gruplara karşı yöneltilmeyeceğinden emin olmalarını istiyorum" dedi. Haradinaj, "Barışı ve istikrarı sağlamada halkın

barışın sürdürülmesine ve ilerlemesine katkıda bulunmak için yurttaşları, siyasi kurumları, belediye başkanlarını, özellikle de kuzeydeki ve diğer kurumlardakilere çağrıda bulunuyorum" diye konuştu.

Tutuklamaların ardından Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vuçiç, "Dünyanın bir kısmının Sırplar ve Kosova hakkında ne düşündüğünü çok iyi biliyoruz. İnsanlarımıza yardım etmeye kararlıyız. Her türlü olaydan kaçınmanızı rica ediyorum çünkü yaptığınız şeyin yarısını yapma hakkımız yok, suç her zaman bizde arıyorlar. Sırpların Kosova'daki yaşamlarını yok etmek kolay olmayacak" dedi.

www.paradigmarc.org

